

Силабус
обов'язкового компоненту освітньої програми ОК19

Педагогіка

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	В 11 «Філологія»
Освітньо-професійна програма:	В 11.10 Прикладна лінгвістика
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=6200
Рік навчання:	3
Семестр:	6 (весняний)
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Бондаренко Володимир Васильович, канд. пед. наук, завідувач кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки
Контактний телефон:	097 933-26-44
E-mail:	vybond170@gmail.com

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є ознайомлення з найбільш важливими питаннями загальних основ педагогіки та педагогічної діяльності у навчальному процесі закладів освіти, теорії виховання, гуманізації, демократизації та національної і полікультурної спрямованості педагогічного процесу; методології подолання комунікативних бар'єрів; управління конфліктними ситуаціями, що можуть виникати у процесі педагогічної діяльності; психолого-педагогічними вміннями та навичками комунікації.

Предмет: теоретичні та методологічні основи, методичні положення традиційних й інноваційних технологій педагогічної діяльності..

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- професійно-педагогічна діяльність у закладах освіти;
- педагогічні технології у навчальному процесі в закладах освіти;
- психологічні аспекти педагогічної діяльності в закладах освіти;
- формування навичок організації самостійної психолого-педагогічної роботи у закладах освіти.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

для успішного оволодіння дисципліною здобувачі повинні оперувати знаннями, навичками та вміннями, отриманими у ході вивчення курсів: ОК 1 Культура мовлення фахівця-філолога, ОК 3 Українська мова (за професійним спрямуванням), ОК 4 Історія та культура України, ОК 5 Філософія, ОК 12 Методика викладання іноземної мови, ОК 14 Практичний курс англійської мови.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

СК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати і систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур і релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин
		очна
	ЛК <i>Становлення та розвиток педагогіки</i>	4
1	ПР (СЗ) Особливості виховання на різних етапах становлення педагогіки.	2
	СР. Дослідити системи виховання та навчання стародавніх часів як етапи становлення та розвитку педагогіки.	5
2	ЛК <i>Предмет педагогіки та методи педагогічних досліджень</i>	4
	ПР (СЗ) Методи педагогічного дослідження	2
	СР Складові елементи педагогічного дослідження	5
3	ЛК <i>Основи дидактики та методи навчання</i>	4
	ПР (СЗ) - Дидактика як наука про навчання. Методи навчання.	2
	СР Становлення дидактики.	5
4	ЛК <i>Виховання та навчання як єдиний цілісний педагогічний процес</i>	4
	ПР (СЗ) Сутність і зміст процесу виховання. Девіантна поведінка	2
	СР Виховання як педагогічне явище. Принципи виховання	5
5	ЛК <i>Мистецтво та методи впливу на особистість.</i>	4
	ПР (СЗ) Методи та прийоми виховного впливу на особистість.	2
	Імідж сучасного викладача	

	СР Педагогічна майстерність викладача: теорія та практика.	6
6	ЛК <i>Поняття про педагогічні технології.</i>	4
	ПР (СЗ) Сутність та класифікація педагогічних технологій. Основні складові розробки технології навчання..	2
	СР Вибір педагогічних технологій. Вербальні та невербальні засоби спілкування.	6
7	ЛК <i>Тайм-менеджмент у професійній діяльності педагога</i>	4
	ПР Тайм-менеджмент як наука та мистецтво управління власним часом. Прокрастинація.	2
	СР Методики педагогічного тайм-менеджменту.	5
8	ЛК <i>Школознавство. Освітній менеджмент.</i>	4
	ПР (СЗ) Педагогічний менеджмент як теорія та практика управління освітніми системами. Принципи управління освітою.	2
	СР Способи і засоби управління ЗВО.	5
Разом	ЛК	32
	ПР (ЛР, СЗ)	16
	СР	42

Методи навчання:

МН1– комунікативний метод (здійснення інтерактивної діяльності, навчальна дискусія, пояснення);

МН2 – практичний метод (виконання практичних завдань, написання наукових робіт);

МН3 – аудіо-візуальний метод (зорова невербальна наочність, сприйняття мови на слух: ілюстрації, аудіо, відео).

МН4 – метод спостереження (цілеспрямоване сприйняття мовних та мовленнєвих явищ, їх імітація та практична реалізація);

МН5 – самостійна робота як метод навчання (самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з метою його практичного використання).

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за бальною шкалою оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має

практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K_{\text{поточ}} = \frac{K_1 + K_2 + \dots + K_n}{n},$$

де $K_{\text{поточ}}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

K_1, K_2, K_n – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;

– «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

2 Умовою отримання заліку є:

– відпрацювання всіх пропущених занять;

– середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

3.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

3.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

– призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;

– призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;

– участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів

– участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;

– участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів

– участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

3.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4 Результат навчання оцінюється:

– за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 2;

– за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 3.

Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	незараховано

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	D		Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки	
60–66	E		Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.	
35–59	Незадовільно		Не зараховано	FX
0–34	Неприйнятно	F		Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов’язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

Базова література

1. Бондаренко В.В. Комунікативні процеси інженерно-педагогічної освіти: Навчальний посібник. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2023. 225 с.
2. Бондаренко В.В. Основи педагогіки та психології вищої школи: Навч. посібник. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2020. 206 с.
3. Бондаренко В.В. Психологія управління: Підручник. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2020. 424 с.
4. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін. – 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
5. Задорожна-Княгницька Л. В. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта» / Л. В. Задорожна-Княгницька, І. Б. Тимофєєва. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с.
6. Задорожна-Княгницька Л.В. Історія педагогіки: навчальний посібник для студентів ЗВО / Л. В. Задорожна-Княгницька. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 364 с.
7. Зайченко І.В. Педагогіка: підручник. – 4-те видання, стереотипне. Київ: видавництво Ліра-К, 2024. – 608 с.
8. Зайченко Т.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. К.: Ліра-К, 2021. 484 с.
9. Ільченко А.М., Шейко С.В. Вища освіта і Болонський процес : навчальний посібник. Полтава: РВ ПДАА, 2014. 316 с.

10. Княжева І. А. Педагогіка: навчальний посібник для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр) спеціальності 014.021 Середня освіта (Англійська мова та література). Одеса, Університет Ушинського, 2023. 110 с.

11. Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти “Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта” на період до 2027 року / Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 419-р

12. Кучеренко І.А. «Офіційно-ділова комунікація: чинні вимоги і стандарти»: електронний навчальний курс. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 70 с. Електронний навчальний курс. Біла Церква: URL: <https://lib.iitta.gov.ua/739458/>

13. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. – Електронні дані. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.

14. Масліч С.В. Форми організації освітнього процесу в ЗП(ПТ)О: електронний навчальний курс. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 40 с.

15. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи : навчально-методичний посібник. К. : дакор, 2020. 178 с.

16. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.

17. Підготовка педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів до розроблення та застосування проектних технологій професійного навчання: тренінг-курс: навч.-метод. посібник / [В. М. Аніщенко, О. В. Глущенко, Н. В. Кулалаєва, Г. М. Романова, М. М. Шимановський та ін.]; за заг. ред. Г. М. Романової. Житомир: «Полісся», 2019. 192 с.

18. Семенова А.В. Професійна педагогіка: Підручник. / Авт. : О.В. Грабовський, Л.В. Коломієць, О.С. Савельєва, А.В. Семенова, В.Ф. Яні; за заг. ред. А.В. Семенової. Одеса: Бондаренко М.О., 2020. 575 с.

19. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.

20. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: Навч. посібник. К.: Гельветика, 2020. 466 с.

21. Шевчук С.С. Методика організації позааудиторної навчальної діяльності у ЗП(ПТ)О: електронний навчальний курс/Шевчук С.С. Біла Церква: БІНПО, 2024 р. 44 с. URL:<https://lib.iitta.gov.ua/739373/>

Додаткові джерела:

1. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: Навч. посібник., К., 2023. 296 с.
2. Педагогіка: базовий підручник для студентів вищ.навч.закл III-IVрівнів акредитації/ кол. авторів; за ред.. І.Ф. Покопенка – Харків: Фоліо, 2015. – 572 с.
3. Пихтіна Н.П. Основи педагогічної техніки. К.: Центр учбової літератури, 2022. 316 с.
4. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник. К., 2020. 328 с.
5. Прищак, М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця: ВНТУ, 2019. 150 с.
6. Щербяк Ю. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 304 с.

Інформаційні ресурси:

1. Дистанційний курс:
<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=6200#section-0>
2. Закон України про Вищу освіту [Електронний ресурс] – режим доступу
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

3. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Електронний ресурс] – режим доступу <http://www.slovnyk.net>
4. Національна бібліотека ім.. В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – режим доступу <https://nbuv.gov.ua>
5. Офіційний сайт Харківського національного автомобільно-дорожнього університету.
URL: www.khadi.kharkov.ua/
6. Професійно-технічна освіта. URL: <http://proftekhosvita.org.ua>
7. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: www.mon.gov.ua.

Розробники

ст. викл.

Надія РАЗУМОВСЬКА

Гарант освітньої програми
ПТТУШКА

Анастасія

Завідувач кафедри ФППП,

канд. пед. наук, проф.

Володимир БОНДАРЕНКО